

VALENT Ákos
PhD-hallgató
Pécsi Tudományegyetem
PhD student
University of Pécs, Pécs, Hungary
valentakos@gmail.com

A KÜLHONI EGYETEMISTÁK MOTIVÁCIÓJÁNAK VIZSGÁLATA AZ EGYETEMVÁLASZTÁS KAPCSÁN

*AN EXAMINATION OF THE FACTORS AFFECTING THE CHOICE
OF UNIVERSITY MADE BY ETHNIC HUNGARIAN STUDENTS
LIVING OUTSIDE HUNGARY*

ABSTRACT

In our study, we examine the choice of university made by ethnic Hungarian students living outside Hungary. Based on our analysis of current literature, we are aiming to find the factors that had the most influence on J. Selye University (the only Hungarian higher education institution in Slovakia) students' staying in their homeland. We have chosen written questionnaire as our research method for the empirical study because it is very suitable for the purpose of the assessment of the opinions, habits and attitudes of individuals or groups. Our questionnaire was completed by 274 people, which is 15,82% of the total student population. We were careful to make sure that at least 10% of students participate for each individual faculty.

We would like to emphasise the three most valued motivational factors when it comes to choosing a university: these are the possibility to study in one's native language, the chance of successful graduation and the geographical proximity of the university. On the other hand, it was found that the choice of the students was not influenced by their high school academic results, they are not overly concerned about the choice of university of their friends/acquaintances, and the level of their Slovak language skills does not influence them either. The latter figure needs to be interpreted with restraint, though, because the highest degree of variance that has been observed is for this question (we got a value of 3.27 on a ten-point interval scale).

1. Bevezetés

Kutatásunkban a határon túli, külhoni magyar diákok egyetemválasztását vizsgáljuk. Az aktuális szakirodalom elemzéséből kiindulva arra keressük a választ, hogy milyen tényezők befolyásolták leginkább a szülőföldön maradást az egyetlen szlovákiai magyar felsőoktatási intézmény, a Selye János Egyetem hallgatóinak körében. Nem véletlenül végeztük itt a felmérést. Különleges helyzetben van az említett egyetem, ugyanis a Selye János Egyetem az egyetlen olyan külhoni intézmény, ami szlovák állami fenntartású, de az oktatás nyelve legnagyobb részben magyar. A szlovák nyelven (is) kiadott diplomáját pedig elismerik egész Szlovákiában. Egyedülálló tehát az intézmény.¹

A külhoni magyarság és a határon túli magyar felsőoktatási intézmények számára még mindig az egyik legnagyobb kihívás Magyarország elszívó hatásának leküzdése. Hiszen a külhoni magyar fiatalok számára a tanulási migráció gyakran a szülőföldjük későbbi végleges elhagyását is jelenti. A felvidéki magyar közösségnek pedig minél több olyan értelmiségi fiatalra lenne szüksége, aki a szülőföldjéért dolgozik. Jelenleg a Magyarországon tanuló külföldi hallgatók negyede magyar anyanyelvű, tehát külhoni magyar fiatal. Bár ez a szám csökkenő tendenciát mutat, ha megnézzük a konkrét számokat, akkor még mindig nagyon jelentős a „brain drain” hatása. A 2016/17-es tanévben Romániából 2054, Szerbiából 1907, Szlovákiából 1885 hallgató tanult a magyar felsőoktatásban.² Kutatásunk fő célja a szülőföldön való boldogulást elősegítő tényezők megismerése és elemzése. A szülőföldön maradást egyik legnagyobb részben befolyásoló döntések egyike az egyetemválasztás, ezért foglalkozunk kiemelten ezzel a kérdéssel.

2. Az egyetemválasztást befolyásoló tényezők

A hazai és nemzetközi szakirodalmat megismerve arra kerestük a választ, hogy milyen motivációs faktorok befolyásolják a diákok egyetemválasztását. Az egyes kutatásokat megismerve azt figyeltük meg, hogy az egyes tényezők nagyon hasonló prioritásban jelennek meg a legkülönbözőbb országokban végzett felmérésekben.³

Magyarországon az oktatási hivatal mérte fel a diákok körében a felsőoktatási intézmény kiválasztásának legfontosabb szempontjait. Összesen 4676 felvételizőt kérdeztek meg és a válaszaik alapján a következő prioritási sorrendet állították fel:

1. presztízs – 2435 fő (52,1%),
2. oktatás színvonala – 749 fő (16%),
3. lakóhelyi közelség – 581 fő (12,4%),
4. középiskolai eredmények – 341 fő (7,3%),
5. egyéb – 270 fő (5,8%),
6. pezsgő intézményi élet – 184 fő (3,9%),
7. ismerősök is ide jelentkeztek – 82 fő (1,7%).⁴

Hasonló következtetéseket olvashatunk M. Császár Zsuzsa és Radvánszky-Németh Júlia cikkében is. A diákok egyetemi jelentkezéseit vizsgálva arra jutottak, hogy a magasabb presztízsű, jobb megélhetést biztosító szakterületeket fontos szerepet játszanak az egyetemválasztásnál.⁵

Az egyik nemzetközi kutatás a Vietnam National University, Hanoi – International School felvételizői esetében vizsgálta a jelentkezők motivációt. Ez a 2015-ös kutatás már csak azért is érdekes, mert bár a miénknél kisebb, 174 fős mintával dolgoztak, de az alkalmazott kutatási módszerek között sok hasonlóságot véltünk felfedezni.⁶ Az eredmények figyelemreméltó hasonlóságot mutatnak, hiszen az egyetemválasztásban első helyen itt is a presztízs jelenik meg, miközben a legkevésbé fontos faktorok közé került az ismerősök döntése. Ez utóbbi a mi kutatásunkban is hasonló eredményt mutatott.⁷

Emanuela Maria Avram Romániában vizsgálta a kérdést, de az eddiektől eltérő módon. Ő az egyes szakirodalomokban való előfordulását vizsgálta az egyes faktoroknak. Megállapítása szerint az egyetem reputációja, a szülők véleménye, az ösztöndíjak és az egyetem elhelyezkedése a leggyakrabban említett szempontok közé tartozik.⁸

Egy cseh kutatás a döntési mechanizmussal foglalkozik. Azzal a folyamattal, amíg a hallgató végül kiválasztja az egyetemet, ahova beiratkozik. A szerző nem csak arra volt kíváncsi, hogy az egyes tényezők (karrier, presztízs) mennyire befolyásolják magát az egyetemválasztást, de vizsgálta ezeknek a változóknak az egymáshoz való viszonyát is.⁹ A vizsgált mintában külön választotta a gazdaságtudományi és a műszaki szakra jelentkező diákokat. Arra jutott, hogy miközben a műszaki területre jelentkezők esetében a kiválasztott szakterület iránti érdeklődés befolyásolta leginkább a diákok döntését, addig a gazdaságtudományi területre jelentkező diákoknál a jövőbeni karrierjük volt az egyetemválasztás legfontosabb szempontja.

Egy spanyol kutatásban összesen 32 olyan tényezőt vizsgáltak, ami befolyással lehet az egyetem kiválasztására. 344 résztvevő válasza alapján rendezték sorba ezeket a motivációs faktorokat. A három legtöbbször említett szempont az oktatás minősége, az egyetem hírneve és a felkínált képzés gyakorlati haszna.¹⁰

Látjuk tehát, hogy bár eltérő kutatási módszerekkel vizsgálva, de hasonló eredményekkel találkozunk az általunk bemutatott kutatásoknál. Függetlenül attól, hogy melyik országban és milyen módszerrel végezték a kutatást az egyetem hírneve és a földrajzi közelség minden esetben nagy befolyással volt a diákok döntésére.

3. Kutatási módszerek

A fentiekben bemutatott szakirodalmakra alapozva és azt kiegészítve¹¹ 10 motivációs faktort terveztünk vizsgálni:

- az ismerősök döntése,
- a diplomaszerezés esélye,
- az egyetem földrajzi közelsége,
- az egyetem hírneve,
- az intézményen belüli kulturális élet visszhangja,
- a nyílt napon szerzett pozitív tapasztalatok,
- anyanyelven való tanulás,
- a szlovák nyelvtudás szintje,
- az anyagi lehetőségek,
- a középiskolás eredmények.

A felsorolt 10 faktor vizsgálatához a leghatékonyabb eszköznek a feltáró módszerek egy fajtája kínálkozott, méghozzá az írásbeli kérdőívet. Azért esett a választásunk az írásbeli kikérdezés módszerére, mert ez az eljárás kiválóan alkalmas egyének, csoportok együttes véleményének, szokásainak és hozzáállásának a felderítésére. Segítségével megkísérelhetjük valamely összefüggés feltárását és szabályszerűség igazolását is. Ahhoz, hogy kutatásunk eredményeit általánosíthassuk a lehető legtöbb diák véleményét kellett megtudnunk. Ehhez pedig a leghatékonyabb eljárás az írásbeli kikérdezés.

A kérdőív összeállítása során több fajta kérdéstípust tettünk fel. A tanulmányokra vonatkozó kérdések után (kar, tanulmányi program) következtek a feleletválasztást igénylő kérdések. A likert skálát és az intervallum skálát igyekeztünk a lehető leghatékonyabb módon kombinálni. Például az egyetem utáni terveknel nem véletlenül használtuk a likert skálát, az ugyanis kiválóan alkalmas az elutasítottság mérésére is (például a külföldre költözés esetében).

4. A mintavétel

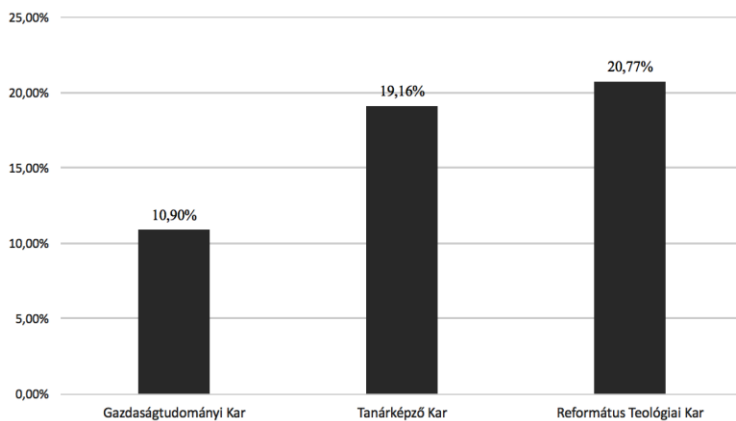
A mintaválasztás során igyekeztünk különféle, általunk támasztott kritériumoknak megfelelni. Az egyik ilyen kritérium a mennyiség kérdése volt, ugyanis általános tanulságok levonásához nem elég pár tucat embert megkér-

dezni. Ezért a megkérdezettek számát legalább 10%-ban állapítottuk meg. Nem csak a teljes hallgatóságra vonatkoztatva, de az egyes karok esetében is ügyeltünk arra, hogy a kar hallgatóinak legalább 10%-át lekérdezzük.

A Selye János Egyetemen 3 karon folyik az oktatás. Ebben az időpontban a teljes hallgatói létszám 1731 fő volt.¹² Az oktatás nyelve a magyar, de bizonyos tárgyakat szlovákul is tanulnak a diákok. Főként felvidéki magyar hallgatók látogatják az intézményt, de a 2017/18-as akadémiai évben már a 350-et is meghaladta a magyarországi hallgatók aránya.¹³ A legnagyobb létszámú kar a Tanárképző Kar 939 hallgatóval. Ebben az időben 715 diák tanult az egyetem Gazdaságtudományi Karán és ennél jelentősen kevesebben 77-en tanultak a Református Teológiai Karon.

A lekérdezés 2017. november 3. és november 10. között zajlott és összesen 274 hallgatót kérdeztünk meg, ami a teljes hallgatói létszám 15,82%-a. Az egyes karok esetében a lekérdezési arányokat az *1. számú ábra* szemlélteti.

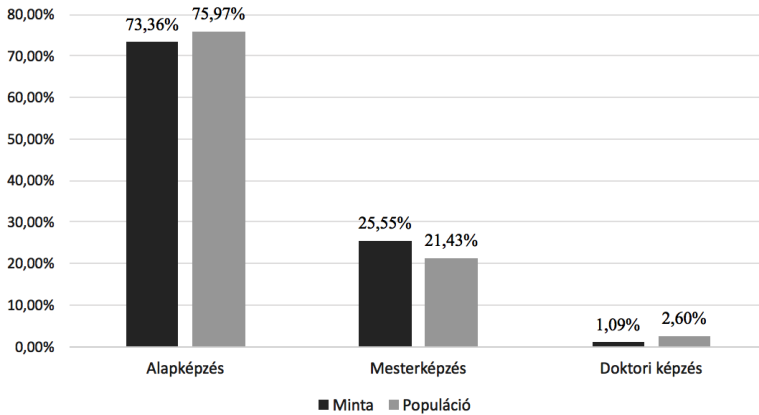
1. ábra: A lekérdezett hallgatók aránya az egyes karokon
Figure 1.: Proportion of surveyed students (by faculties)

Saját készítésű kimutatás

A vizsgált minta 73,36%-a volt az alapképzés hallgatója. Ez az arány a teljes egyetemi hallgatóság esetében 75,97%. A minta 25,55%-a volt a mesterképzés hallgatója, ami a 21,43%-os teljes hallgatóságon belüli arányhoz képest enyhe felülreprezentációt jelent. A PhD. képzés hallgatóinak aránya 1,09% volt, ami kevesebb a populációs arányuknál, ami 2,60%. A *2. számú ábrán* látható, hogy bár a mintánk nem mondható reprezentatívnak, de közelített ahhoz.

2. ábra: A lekérdezett hallgatók aránya az egyes képzési szinteken
Figure 2.: Proportion of surveyed students (by degree)

Saját készítésű kimutatás

5. A kutatási eredmények bemutatása

Az általunk áttekintett kutatásokhoz hasonlóan készítettünk a vizsgált faktorok alapján egy összesítő táblázatot. Itt nem csak a válaszokra adott pontszámok átlagát mutatjuk be, de feltüntetjük az egyes válaszok esetében tapasztalt szórást is, hiszen a vizsgált adatok értelmezéséhez véleményünk szerint ez is elengedhetetlen.

3. táblázat: A lekérdezett hallgatók motivációs faktora
Table 3.: motivational factors of surveyed students

Sor-rend	Vizsgált motivációs faktor	Átlagos pontszám	Szórás
1.	diplomaszerzés esélye	7,63	2,50
2.	egyetem földrajzi közelsége	6,73	2,97
3.	anyanyelven való tanulás	6,51	3,05
4.	egyetem hírneve	5,30	2,65
5.	anyagi lehetőségek	4,99	3,01
6.	intézményen belüli kulturális élet	4,98	2,51
7.	nyílt napon szerzett pozitív tapasztalatok	4,93	2,95
8.	szlovák nyelvtudás szintje	4,67	3,27
9.	az ismerősök döntése	4,54	2,66
10.	középiskolás eredmények	4,48	2,79

Saját készítésű táblázat

Az egyetemválasztás esetében kiemelnénk a 3 legmagasabbra értékelt motivációs faktort: ez a diplomaszerzés esélye, az egyetem földrajzi közelsége és az anyanyelven való tanulás lehetősége. Saját felmérésünkben, csak a 4. helyen találjuk az egyetem hírnevét. Az eredményeket értelmezve azt lát-

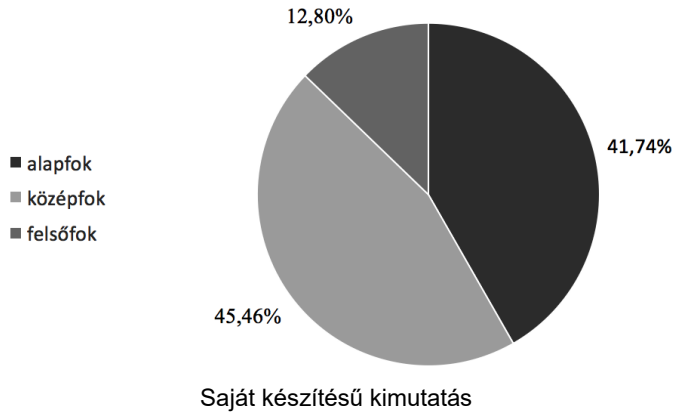
juk, hogy egy olyan tényező (az anyanyelven való tanulás lehetősége), ami a nemzetközi kutatásokban értelemszerűen egyáltalán nem jelenik meg, a mi kutatásunknál kiszorította a dobogós helyről az egyetem hírnevét, mint motivációs faktort. Tehát úgy tűnhet, hogy a felvidéki magyarság számára az anyanyelven való tanulás fontosabb, mint az egyetem hírneve. Valójában a teljes igazság kedvéért figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy a felmérést egy 2004-ben alapított egyetemen végeztük. A Selye János Egyetemnek 13 év alatt még nem sikerülhetett nagy presztízsű egyetemmé válnia, hiszen bár nagyon jó úton halad és jelentős eredményeket ért el,¹⁴ ehhez még időre van szükség. Azok a diákok, akiknek az egyetem hírneve kiemelten fontos egyelőre még nem a Selye János Egyetemet választják, így az ő véleményükkel nem ismerkedtünk meg, ez pedig befolyásolta az eredményeket. Az egyetem földrajzi közelsége a nemzetközi kutatások esetében és a mi kutatásunk esetében is kiemelt helyen szerepelt.

A pontszámok tekintetében a lista „alsó felébe” került 10-ből 6 tényező, hiszen ezek 5-nél kevesebb pontot kaptak a 10 pontos intervallumskálán. Az anyagi lehetőségek, az intézményen belüli kulturális élet, a nyílt napon szerzett pozitív tapasztalat, a szlovák nyelvtudás szintje, az ismerősök döntése és a középiskolás eredmények egymáshoz nagyon közeli átlagos pontszámot kaptak. Fontos megemlítenünk, hogy a miénkhez hasonlóan az összes vizsgált kutatásban a lista alján szerepel az ismerősök döntése. A szlovák nyelvismeretet máshol nyilván nem vizsgálták. Az anyagi lehetőségek, a kulturális élet, a nyílt nap és a középiskolás eredmények esetében nem fedeztünk fel következetes tendenciát.

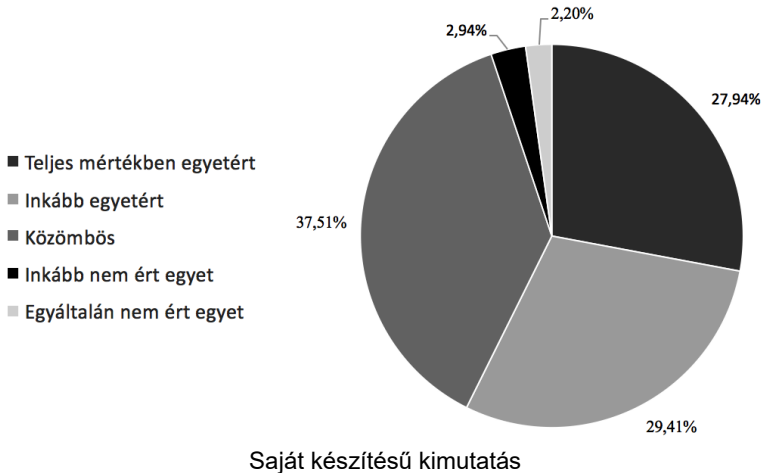
Kutatásunkban nem csak a motivációs faktorokat vizsgáltuk. Szerettük volna felmérni azt is, hogy milyen az egyetem diákjainak szlovák nyelvtudása. A kérdőívünkben a hallgatónak saját magát kellett besorolnia a szlovák nyelvtudása alapján. A felmérésünk alapján a hallgatók 58,26%-a legalább középfokú nyelvtudással rendelkezik. Azért fontos ez az eredmény, ugyanis az egyetemmel kapcsolatban gyakran hangoztatott vélemény, hogy az itt tanuló diákok alig ismerik az államnyelvet. Ez a vélekedés megdőlni látszik.

Következő kérdésünk a szülőföldön való boldoguláshoz kötődött. Azt szerettük volna megtudni, hogy az egyetem hallgatóinak mennyire volt fontos, hogy a szülőföldjén tanuljon. A hallgatók 27,94%-a teljes mértékben egyetértett a szülőföldön való tanulás fontosságával, 29,41%-a pedig inkább egyetértett. Tehát összességében a megkérdezett diákok 57,35%-a gondolta azt, hogy fontos számára a szülőföldön való tanulás. Érdeemes megemlíteni, hogy a megkérdezettek jelentős csoportját (37,51%-át) alkotják azok, akik különbözik ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Figyelemreméltó, hogy mindössze a diákok 5,14%-a fogalmazott meg elutasító véleményt a kérdéssel kapcsolatban. A részletes adatok a 4. számú ábrán láthatók.

3. ábra: A lekérdezett hallgatók szlovák nyelvtudása
Figure 3.: Slovak language knowledge level of surveyed students

4. ábra: Arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire értenek egyet a hallgatók a szülőföldön való tanulás fontosságával
Figure 4.: Question focusing on "How important is the opportunity to study in your homeland?"

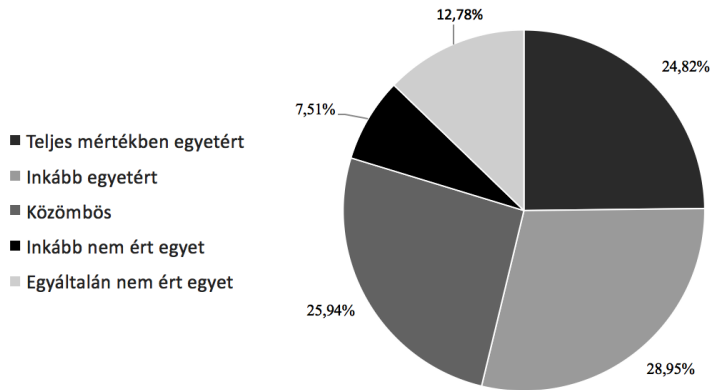
Szerettük volna megtudni, hogy a diákok számára mennyire fontos a szülőföldön való boldogulás az egyetem befejezése után. A kérdés vizsgálatát kissé bonyolította a szülőföld fogalmának pontos meghatározása. Kutatásunkban a szülőföld egy szűkebb és pontosabb értelmezését használtuk, amit nyilvánvalóvá tettünk a hallgatók számára is. Szülőföld alatt ebben az esetben a lakóhelyet és annak 50-es vonzáskörzetét értettük. A hallgatók 24,82%-a mindenképpen a szülőföldjén tervez boldogulni az egyetem elvégzése után. 28,95% válaszolta azt, hogy inkább a szülőföldjén tervezi a letelepedést. Érdekes, hogy az előző kérdéshez hasonlóan

itt is nagy számban közömbösek a hallgatók, 25,94% válaszolta ezt. A szülőföldjén való letelepedéssel kapcsolatban mindössze a válaszadók 20,29%-a adott elutasító választ.

5. ábra: Arra voltunk kíváncsiak, hogy a hallgatók milyen arányban szeretnék a szülőföldjükön letelepedni?

Figure 5.: Question about homeland: “Would you like to live in your homeland region?”

Saját készítésű kimutatás

Bizonyos válaszok vizsgálata a Pearson-féle korrelációs együtthatóval nem hozott különösebb meglepetést: biztos, de gyenge kapcsolat (0.3401) fedezhető fel a szülőföldön és az anyanyelven tanulni vágyók válaszaik között. Ugyanakkor számunkra meglepetést jelentett, hogy a szülőföldön való tanulás és az egyetem után a szülőföldön való letelepedés mindössze gyenge, majdnem hanyagolható kapcsolatot mutatott (0.1186).

6. Összegzés

A szakirodalom elemzéséből kiindulva arra kerestük a választ, hogy milyen tényezők befolyásolták leginkább a szülőföldön maradást az egyetlen szlovákiai magyar felsőoktatási intézmény, a Selye János Egyetem hallgatóinak körében.

A három legmagasabbra értékelt motivációs tényező: a diplomaszerezés esélye, az anyanyelven való tanulás lehetősége és az egyetem földrajzi közelsége. A hallgatók csak a 4. legfontosabb faktornak tartották az egyetem hírnevét.

A középiskolás diákokat a jelentkezésnél nem befolyásolták a középiskolai eredményeik, nem különösebben érdekli őket az ismerőseik egyetemválasztása és a döntésben nem befolyásolja őket a szlovák nyelvtu-

dásuk szintje sem. Bár az utóbbi adatot visszafogottan kell értelmeznünk ugyanis a szlovák nyelv ismeretére vonatkozó kérdésnél tapasztaltuk a legnagyobb szórást (3,27-es értéket kaptunk egy 10 fokozatú intervallumskála esetében).

A kutatásunk során szerzett tapasztalatokat felhasználva, a vizsgálati eszközök pontosítása után egy több intézményt és diákot is érintő vizsgálatot szeretnénk lefolytatni a külföldi egyetemisták körében.

JEGYZETEK

1. Fazekas József, Albert Sándor (2008): „Egyetemünk egyfajta alternatívát nyújt, Fórum Társadalomtudományi Szemle, 2008/4. szám. 135–146. old.
2. Berács József, Derényi András, Kádár-Csoboth Péter, Kovács Gergely, Polónyi István, Temesi József (2017): Magyar Felsőoktatás 2016 – Stratégiai helyzetértékelés, Kutatási jelentés 63 old.
3. Az egyetem presztízse például minden esetben bekerült a 3 legfontosabb faktor közé, miközben a barátok és szülők véleménye minden esetben fontossági sorrend végén szerepelt.
4. Hogyan válasszak egyetemet, főiskolát? Digitálisan érhető el: https://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/hogyan_valasszak/Intezmenyvalasztas [2017. 10. 21.]
5. M. Császár Zsuzsa, Radvánszky Németh Júlia (2010): A felsőfokú képzések néhány területi aspektusa, Területfejlesztés és innováció, 2010/2. szám. 28–35. old.
6. A mi módszereinkhez hasonlóan intervallum skálát alkalmaztak, igaz ugyan, hogy 10 helyett 6 fokozatú beosztással. A külön kiemelteken túl a válaszlehetőségek között is találtunk átfedéseket.
7. Do Thị Hong Lien, Nguyen Thị Nhan Hoa, Nguyen Thị Lan Anh (2016): Factors Influencing VNU-IS Students' Choice of University, VNU Journal of Science, 2015/4 no., 67–76. p. Digitálisan is elérhető: <https://js.vnu.edu.vn/SSH/article/view/243/236> [2017.10. 31.]
8. Avram, Emanuela Maria (2012): Higher Education Student Choice Influencing Factors, Holistic Marketing Management Journal 2012/2 no., 59–64. p. Digitálisan is elérhető: <http://holisticmarketingmanagement.ro/RePEc/hmm/v1i1/6/7.pdf> [2017. 10. 10.]
9. Navrátilová, Tereza (2013): Analysis and Comparison of Factors Influencing University Choice, Journal of Competitiveness, 2013/3 no., 90–100. p. Digitálisan is elérhető: <http://www.cjournal.cz/files/146.pdf> [2018. 2. 20.]
10. Sánchez, Javier Sierra (2012): Factors influencing a student's decision to pursue a communications degree in Spain, 2012/1 no., 43–60. p. Digitálisan is elérhető: <https://upcommons.upc.edu/bitstream/handle/2099/12241/sierra.pdf> [2018. 2. 24.]
11. Általunk hozzáadott lehetőségek: a szlovák nyelvtudásod szintje, az anyanyelven való tanulás, a diplomaszerezés esélye és a biztos bekerülés tudata.

12. A hallgatói létszámra vonatkozó adatokat az egyetem Karriertanácsadó Központjától kaptuk meg 2017. október 31-ei dátummal és aktualitással.
13. Kiss Réka: Három új tanulmányi program a Selye János Egyetemen. Digitálisan elérhető cikk: <http://www.hirek.sk/itthon/20180214183845/Harom-uj-tanulmanyi-program-a-Selye-Janos-Egyetemen.html> [2018. 2. 24.]
14. Nagy Miskó Ildikó: Sikeres akkreditáció – Megtartja egyetemi státuszát a Selye János Egyetem. Digitálisan elérhető cikk: <http://www.hirek.sk/itthon/20160916155723/Sikeres-akkreditacio-Nem-fokozzak-le-foiskolava-a-Selye-Janos-Egyetemet.html> [2018. 2. 25.]

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Avram, Emanuela Maria (2012): Higher Education Student Choice Influencing Factors, *Holistic Marketing Management Journal* 2012/2 no., 59–64. p. Digitálisan is elérhető: <http://holisticmarketingmanagement.ro/RePEc/hmm/v1i1/6/7.pdf> [2017. 10. 10.]
- Berács József, Derényi András, Kádár-Csoboth Péter, Kovács Gergely, Polónyi István, Temesi József (2017): Magyar Felsőoktatás 2016 – Stratégiai helyzetértékelés, Kutatási jelentés 63 old.
- Do Thị Hong Lien, Nguyen Thị Nhan Hoa, Nguyen Thị Lan Anh (2016): Factors Influencing VNU-IS Students' Choice of University, *VNU Journal of Science*, 2015/4 no., 67–76. p. Digitálisan is elérhető: <https://js.vnu.edu.vn/SSH/article/view/243/236> [2017.10. 31.]
- Fazekas József, Albert Sándor (2008): „Egyetemünk egyfajta alternatívát nyújt”, *Fórum Társadalomtudományi Szemle*, 2008/4. szám. 135–146. old.
- Hogyan válasszak egyetemet, főiskolát? Digitálisan érhető el: https://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/hogyan_valasszak/Intezmenyvalasztas [2017. 10. 21.]
- M. Császár Zsuzsa, Radvánszky Németh Júlia (2010): A felsőfokú képzések néhány területi aspektusa, *Területfejlesztés és innováció*, 2010/2. szám. 28–35. old.
- Navrátilová, Tereza (2013): Analysis and Comparison of Factors Influencing University Choice, *Journal of Competitiveness*, 2013/3 no., 90–100. p. Digitálisan is elérhető: <http://www.cjournal.cz/files/146.pdf> [2018. 2. 20.]
- Sánchez, Javier Sierra (2012): Factors influencing a student's decision to pursue a communications degree in Spain, 2012/1 no., 43–60. p. Digitálisan is elérhető: <https://upcommons.upc.edu/bitstream/handle/2099/12241/sierra.pdf> [2018. 2. 24.]